

МІСЦЕ ПОВЕДІНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ НАУЦІ

Посохова С.В., гр. МР-39

Науковий керівник – канд. екон. наук, проф. **Н.Г. Ушакова**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

У сучасних умовах ступінь нерациональності поведінки економічних агентів істотно і постійно зростає. Це спричинено збільшенням масштабів і взаємозв'язків ринків, поширенням Інтернету, ускладненням економічних взаємодій тощо. Низьку ефективність сучасних економіко-теоретичних моделей експерти пояснюють слабкою увагою класичної економічної теорії до поведінкового аспекту прийняття рішень економічними суб'єктами.

Теорія поведінкової економіки зародилася в другій половині ХХ ст. Вона розглядає господарюючого суб'єкта як індивіда з власними інтересами і особливостями індивідуального сприйняття мінливого зовнішнього і внутрішнього середовища господарювання, тому результат економічного вибору безпосередньо залежить від когнітивно-психологічних модусів суб'єкта, який приймає господарські рішення.

Властива кожному економічному агенту власна психологія сприйняття і психологія вибору обумовлює систематичні відхилення від раціональної поведінки. Численні експерименти, які проводилися представниками поведінкової теорії, показали, що реальна поведінка має не надто багато спільного з тим, як поводить себе головний суб'єкт неокласичної теорії – гіперраціональний homo economicus, у якого має бути строго впорядкований набір переваг, володіння досконалою інформацією і безмежні розрахункові здібності. У багатьох ситуаціях поведінка реальних економічних агентів виявляється в кращому випадку обмежено раціональною, а в гіршому – взагалі ірраціональною.

І хоча в науковому середовищі до сьогодні відсутній консенсус відносно того, яке місце займає поведінкова економіка в сучасній науці, проте ідеї й підходи, розроблені в рамках даного напрямку економічної теорії, досить швидко отримали академічне визнання, попали у мейнстрім економічної теорії і спричинили певні зміни значної частини її розділів. Сьогодні вони проникли й активно використовуються в теорії споживчого вибору, фінансовій теорії і економіці права, а також в макроекономіці, теорії економічного розвитку, теорії ігор, теорії державних фінансів тощо.